

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Pega Sive Pegia, Virgine In Anglia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX VARIIS. rat; multum eumdem venerabilis Papa prohibuit, ne hoc facere deberet: sed tamen inhibere non potuit. *Igem refert Beda de sex etatibus.*

Rediit Romam. 8 Egressus igitur a Nicomedia civitate, inquit Anastasius, crebris valetudinibus Pontifex attritus, tandem sospitatem Deo tribuente incolumis ad portum Cajeta pervenit, ubi Sacerdotes et maximam populi Romani reperit multitudinem, ac xxiv die mensis Octobr. Indict. x (anno nimirum Christi dcccxi) Romam ingressus est: et omnis populus exultavit atque lætatus est. Post menses autem tres lugubre nuntium personuit, quod Justinianus Christianissimus et orthodoxus Imperator trucidatus, et Philippicus hæreticus in Imperiali promotus est arce. Hæc Anastasius.

Occidit Justinianus.

Ut se hæc habuerint, pluribus narrant antea citati Nicephorus, Zonaras, Cedrenus, etc. Qui ad excindendam Chersonem missus erat Maurus patricius, cum eam Chazarorum præsidio munitam reperisset, et neque obidionem urgere posset, nec redire ad Imperatorem aude- ret, cum Chersonitis conspirans, Bardanem exulem Imperatorem proclamat, quem mutato nomine Philippicum appellat. Hic deinde Justinianum Imperatorem, orthodoxum quidem, sed nimium severum atque immitem, obtruncat, filiumque ejus Tiberium. Gesta hæc sunt sub exitum anni dcccxi, vel initium dcccxii.

Pellitur Cyrus.

9 Quid Cyro Patriarcha tunc factum sit, citati tradunt auctores. Zonaras: Cyrum Patriarcham Ecclesia, quam per sex annos tenerat, exegit, et Joannem assensorem suum in ea collocavit. Consentit Cedrenus. *Miscella lib. 20, cap. 20.* Reperit autem Philippicus sui sensus Joannem, quem Episcopum Constantino-

poleos fecit, deposito Cyro Præsule, quem et exilio relegavit in monasterio Choras. *Petavius in Notis ad Nicephorum in Theophane haberi tradit, ἐν τῷ τῆς Δόρας μοναστηρίῳ, sed restituendum γόρας. Hoc ipsum est monasterium, quod in Manais σῆραρία μὴ τῆς γόρας appellatur. Ubi id situm fuerit exponit, qui tum vivebat, Venerabilis Beda: Hic eiecit Cyrum de Pontificatu, eumque, ad gubernandum Abbatis jure monasterium suum, Pontum redire præcepit. Idem habet Marianus Scotus, et Paulus Diaconus. Hinc porro conjici potest, quæ crudeliter a Justiniano acta fuerant, ea Cyro fuisse semper improbata: facile alioquin aliqua ei hinc conflata fuisset invidia; nec temperasset ab eo manus cruentus Bardanes.*

10 Quamdiu superstes fuerit Cyrus, non constat. *Quando obierit. Conjici potest haudquaquam ad annum dcccv supervixisse: eo enim anno Artemius Anastasius orthodoxus Imperator, Joanne hæretico ejecto, S. Germanum Episcopum Cyzico Constantinopolim transtulit, quem eodem quo Cyrum tempore, eandemque ob causam Sede sua deturbatum, ex Theophane tradit Petavius in notis ad Nicephorum. At si vixisset Cyrus, neque Artemius ejus Cathedram alteri tradidisset, neque admississet sanctissimus vir Germanus, qui ejus sive vivi sive mortui debebat in diptycha nomen referre. De Germano agemus XII Maii.*

11 Temere omnino Antonius Demochares de divino *Correctus Demochares. Missæ sacrificio cap. 10,* Cyrum hæreticum vocat, qui, ut vidimus, ab hæretico Imperatore redactus in ordinem est, ut hæretico subrogato orthodoxa religio posset labefactari.

DE S. PEGA SIVE PEGIA, VIRGINE IN ANGLIA.

POST AN. dcccxvii. VIII JANUARI. S. Pega soror sancti Guthlaci:

ejus corpus involvit;

iterum post annum, adhuc incorruptum, recondit.

Ubi vixerit.

Sanctissimi Eremitæ Guthlaci (de quo xi April.) soror fuit S. Pega, quæ hodie migravit in cælum, de qua Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino: Romæ depositio S. Pegaë Virginis, sororis S. Guthlaci. Hanc Guthlacus, qui eo loco anachoriticam vitam degebat, ubi post ejus mortem celeberrimum constructum Monasterium est Croylandense, sive Crawl- landense, in suum venire conspectum non patiebatur: voluit tamen, ubi vita functus esset, corpus suum ab ea involvi syndone ac sepeliri.

2 Transactis autem, inquit Felix Croylandensis in Guthlaci vita, sepulture ejus bis senis mensium orbibus, immisit in animum sororis ipsius, ut fraternum corpus alio sepulchro reconderet. Aggregatis ergo fratribus, Presbyterisque, nec non et aliis Ecclesiasticis gradibus, die exitus ipsius aperientes sepulchrum invenerunt totum corpus integrum, quasi adhuc viveret, et lentis artuum flexibus multo potius dormienti quam mortuo similis videbatur. Sed et vestimenta omnia, quibus involutum erat, intemerata, verum etiam antiqua novitate et pristino candore splendebant. Quod cum qui intererant prospexerunt, statim stupefacti trementes steterunt, adeo ut vix fari potuissent, vix miraculum intneri auderent, et vix ipsi quid agerent nossent. Quod cum Christi famula Pege perspexit, spirituali gaudio repleta, saceratum corpus cum divinarum laudum veneratione in syndone, quam eo vivente Ecgbrecht anachoreta in officium mittebat, revolvit. Sed et sarcophagum non solum humum terræ condidit, imo etiam memoriale quoddam posuit, etc. *Ordericus lib. 4,* sarcophagum super terram quasi quoddam memoriale posuit.

3 Ipsane quoque eremiticam vitam Pega egerit, haud comperi. *Cambdenus in Coritanis, de Wellando flumine agens, ita scribit:* Post pauca hinc milliaria Wellandus defluens per Maxey castrum quondam Baronum de Wake, et Peag-kirke, ubi in primitiva Anglorum Ecclesia Pega femina sancta, quæ nomen loco reliquit, S. Guthlaci soror, cum sacris Virginibus pietatis et

castitatis documenta vita et exemplo præbuit, paludes quas sæpe dixi, accedit. Situm est Peag-kirke, sive Pea-kirck, aut Pekirck, id est Pegaë Ecclesia, in Northamptonia Comitatu. Abbatia quondam virorum fuit, Pegelandia dicta. Sed Hardecannit Regis tempore, fundum ejus ac monasterium sibi Petroburgensis Abbas, corruptis pecunia judicibus, vindicavit: mox varii nobiles plurima, quæ majores sui eidem loco donarant, bona invaserunt, Vulgato Abbate et monachis crudeliter exturbatis, quos Croylandiam deinde S. Eduardus Confessor transtulit, ut pluribus in Croylandensi historia deducit Ingulphus, ubi sæpe S. Pegaë meminit. Vidimus ms. Diploma Wlferi Regis, datum an. dclxiv in quo cum alia plurima loca largitur monasterio Petri- burgensi, tum Peikirke quoque. Unde suspicari licet; aut vetus loci nomen a librario omissum, dum diploma transcribit, expressumque recentius; aut quædam adjuncta diplomati, non bona fide: nam ante S. Pegam natam obierat Wulferus.

Pegelandia monasterium.

4 Videtur aliquamdiu in Croylandensi insula post S. Guthlaci obitum habitasse S. Pega, ut patet ex iis quæ ex Felice Orderico refert, de quodam cæco, qui tandem cum fide Croylandiam perductus, colloquium Virginis Christi Pegaë appetiit: cujus permissu intra oratorium ad corpus sanctum recubuit. Illa vero partem glutinam salis a sancto viro ante consecratam in aquam rasit, et inde aquam inter palpebras cæci guttatim stillavit. Ad tactum primæ guttæ oculis lumen redditum est, etc.

In Croylandensi insula moratur S. Pega.

5 De ejus morte ita scribit idem Ordericus Vitalis lib. 4. Tunc temporis (sub S. Eduardo Confessore) Pegelandæ cœnobium erat, cui nobilis vir Wilgeatus Abbas præerat. Illic enim S. Pega soror S. Guthlaci diu Domino militaverat. Quæ postquam venerandus frater defunctus est, austeriori labore vitam suam pro amore Christi examinare satis conata est. Unde Romam adiit, sanctorum Apostolorum limina supplex pro se suisque requisivit, ibique vi Idus Januarii gloriose vitam finivit. In ecclesia, quæ ibidem in honore

il Romam.

nore

a morte claret
miraculis.

nore ejus a fidelibus condita est, tumulata quiescit, multisque virtutibus his, qui fideliter eam deponunt, pie succurrens veneranda nitescit. *Ecclesiam illam S. Pegæ arbitror aut vetustate aut quo alio casu collapsam, nec omnino memoriam modo Romæ extare; alioquin esset ejus nomen in Romani Martyrologii tabulas relatum.*

6 *Plura de ea Ingulphus in historia Croylandensi sub initium: Sancta vero Pega, inquit, soror præfati sancti Patris Nostri Guthlaci cito post primi anni revolutionem, ab obitu ejusdem, relicto prius ibidem in manibus Kenulphi Abbatis flagello S. Bartholomæi, et psalterio fratris sui, cum nonnullis aliis reliquiis, ad cellam suam navigio remeavit, ab oratorio prænominati fratris sui per quatuor leucas in Occidentali plaga distantem. Ubi completo biennio, et tribus mensibus in lugubri lamentatione, ad Apostolorum Petri et Pauli limina, in frigore et abstinencia multa peregre profecta est. Cumque civitatem Romanam ingrederetur, omnium signorum classicum repentinum personans, per spatium unius horæ san-*

ca Romam in-
trante, cam-
panæ sponte
sonant.

citatis ejus meritum universis civibus indicavit, ubi divino servitio mancipata, in timore Domini dies suos demum complevit; ac ejus sacro corpore terræ illic inter multa alia Romana statuarum commendato, spiritus ejus de præsentis vitæ labore ad æternam requiem ascendit.

7 *Obiit S. Guthlacus an. dccxv, (non dccxv, ut scribit Ordericus) Indict. xii, iii id. April. feria iv, post Pascha, quod eo anno in viii Aprilis incidit. Pega an. dccxvii, exeunte Romam abiit: quam diu isthic superstes fuerit non constat. Ejus meminit Nicolaus Harpsfeldius sæc. 8, cap. 19, et Florentius Wigornien. ad an. dccxiv. Alia ab hac videtur S. Bega, quæ vulgo S. Bees appellatur, a qua Cumbriæ promontorium S. Bees-head dicitur. Bega enim, inquit Cambdenus, virgo Hibernica pia et religiosa vitam illic solitariam egit, cujus sanctitati miracula adscribuntur de tauro circumato, et copiosissima nive, quæ solstitiali die, illa præcane, valles et montium summitates alte intexerat. De ea agemus vi Septemb.*

EX VARRS.
Mortitur et se-
peltitur Romæ.

S. Bega virgo.
6 Sept.

DE SS. EPISCOPIS ERARDO ET ALBERTO.

SEculo VIII.
VIII JANUARI
S. Erardi na-
talis.

Agitur S. Erardi natalis vi Idus Januarii, ejusque plura Martyrologia meminerunt, Coloniense, et Viola SS. Eodem die S. Erardi Episcopi et Confessoris Ratisponensis. Martyrologium S. Mariæ Ultrajecti, ante 300 annos exaratum: Ratisbonæ S. Erardi Episcopi. Consentiant Ferrarius, Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino, et Molanus in Addit. ad Usuardum, qui quod eum in prima editione Episcopum Ratisbonensem appellarat, visus est postea retractasse. At Carthusiani Colon. in Addit. ad Usuardum, Episcopum quoque Ratisbonensem faciunt; uti et Martyrologium Germanicum, in quo hæc leguntur: Item S. Erardi Episcopi Ratisbonensis, qui genere Scotus, ac Trevirensis Antistes, inde in Bavariam venit, ibique Evangelium prædicavit: Ottiliam a nativitate cœcam baptizavit, visumque ei impetravit; ac tandem, ut diu exoptarat, ad Dominum migravit, et miraculis coruscavit. *Ejus meminere alia complura recentiora Martyrologia. Galesinius: In Germania S. Erardi: is a puero literis deditus, in doctrina admirabiliter progressus, vitæ etiam innocentia præluxit. Evangelii propagandi studio flagrans, in Germaniam provinciam venit; ubi homines, qui Rheni ripam incolunt, ad Christi fidem perduxit: deinde in Bavariam profectus, et prædicatione et virtutum exemplo, Christianam etiam religionem disseminavit. Quibus meritis, et aliarum admirandarum rerum laude cumulatus, obdormivit in Domino.*

2 ix Januarii S. Erardi natalem refert ms. Florarium his verbis: Ratisponæ in Bavaria Erardi, alias Nerardi, Episcopi et Confessoris. Hic natione Scotus, et Presbyter effectus, provinciam Bavariæ prædicandi gratia ascendit, et Episcopus Ratisponensis effectus est. Tunc ex jussu divinæ vocis S. Odiliam cœcam a nativitate baptizavit, quæ statim visum recepit. *David Camerarius ix Februarii, et xiv Aprilis eum habet, et hic Eberhardum, Episcopum Ratisbonensem; isthic Erhardum, vel Erhardum, monasterio præpositum, appellat. Ast viii Octobris agitur ejus translationis memoria. Martyrol. Coloniense: Item eodem die meminere Carthusiani Colonienses in Addit. ad Usuardum, Martyrolog. Germanicum, ms. Florarium. Modo Erardus, alias Erhardus, Erhardus, Erhardus, Nerardus, Errardus, Arionardus appellatur.*

Translatio.

Nomen varie
expressum.

NOT. 134.

Vita triplex:

1

3 *Vitam S. Erardi triplicem damus. Priores duas nobiscum communicavit Joannes Gamansius Societatis*

nostræ Sacerdos, eruditus cum primis et sacrarum antiquitatum curiosus indagator. Prima e duobus vetustis codicibus descripta erat, altera ex alio antiquiore. Illa titulum hunc præferebat: Vita S. Erardi Ratisbonensis Episcopi, auctore quodam Paulo, viro religioso, ejus ferme contemporaneo. Sed cum non solum S. Wolfgangi, sed et S. Leonis IX, Papæ meminere, certum est circiter 300, aut etiam 400 annis S. Erardo juniorem esse. Indicat ipse ætatem suam auctor, cum et Heilike monasterii inferioris Ratisbonæ Antistite rogatu se eam vitam scripsisse testatur, et quædam ab iis se didicisse scribit, qui S. Wolfgangum, et Kungundem Virginem noverant; unde conficitur, eum sub finem undecimi seculi floruisse. Suspicatur quispiam Paulum esse Bernriedensem illum, qui B. Gregorii VII, et B. Herluce vitas scripsit, a Gretsero nostro pridem editas: certe neque ætate multum, neque stylo discrepant. Altera fere ex hac contracta, auctore anonymo.

4 *Tertiam scripsit Conradus a Monte puellarum, ex Rectore studii Viennensis Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Ratisbonensis, qui floruit non circa annum mcccxc, ut in postrema Bibliothecæ Gesneri editione, et in Posssevini Apparatu habetur; sed circa an. mcccxl, cum, ut idem Gesnerus et Posssevinius scribunt, Economicam, grande et nobile opus, dicarit Lupoldo, sive Leopoldo, Bambergensi Episcopo, qui traditur obiisse an. mcccxli. Hanc vitam ex veteri codice cœnobii S. Magni Canoniorum regularium ordinis S. Augustini ad pedem Pontis Ratisponæ, descripsit et ad Heribertum Rosweydam ante annos complures misit Stephanus Vitus noster, et lectiones veteris ac novi Breviarii Ecclesiæ Augustinæ, quæ subnectemus; testatus, in omnibus ferme Ecclesiis Germaniæ, quot annis in officio divino agi hujus Divi memoriam.*

5 *Erardo Albertum, sive Adelbertum, fratrem aut certe peregrinationis comitem jungimus; quod etsi ejus ignoremus natalem, Sanctum tamen habitum cultumque non dubitemus, vel ipso id cœlitus præcipiente Erardo, ut tradit Conradus cap. 3, num. 13, et Sanctum appellat Wiguleus Hundius, Beatum Raderus et Braunerus; atque hic de utroque fratre hæc scribit: Per hæc ipsa tempora (circa an. dccciv) Erardus et Albertus magnis Boicam virtutibus irradiarunt. Fratres fuisse, et in Hibernia natos accepimus, etsi de utroque aliis aliter visum. Id constat, illum Episcopatum Ardahadensis, hunc Cassellensis honore et onere sponte posito, peregrinari instituisse. Roma primum religionis nostræ arx adita: Treviros inde digressi apud Hyldolphum fratrem suum, ejusdem urbis Episcopum tandem hæ-*

Celebris me-
moriam.

B. Alberti
sanctitas,

sere,